

Lovforslag nr. L 127. Fremsat den 22. januar 1981 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

(Lokale radio- og fjernsynsforsøg m.v.)

§ 1

I lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed, som ændret ved lov nr. 144 af 4. april 1979, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig spredning af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af radioanlæg inden for enkelte lokale områder.«

2. I § 2 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for

offentlige arbejder og radiatorådet give andre tilladelse til en forsøgsmæssig fordeling af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder.«

3. I § 5 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren kan tillade, at generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet eller et telefonselskab opretter og driver fællesantenneanlæg, og kan fastsætte nærmere regler herom.«

4. § 26 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (lov nr. 421 af 15. juni 1973) indeholder i § 26 en bestemmelse om, at forslag til revision af loven skal fremsættes for folketinget efter gennemførelsen af en forsøgsmæssig fordeling af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder, dog senest i folketingsåret 1977-78. I overensstemmelse hermed fremsatte ministeren for kulturelle anliggender den 8. december 1977 forslag til en ny lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. Lovforslaget (L 124) blev behandlet af folketinget ved en 1. behandling den 15. december 1977 og overgivet til folketingets kulturudvalg, men blev ikke vedtaget. (Der henvises til F. T. 1977-78, sp. 3484 og 4001, og til tillæg A. sp. 2195).

Der er senere ved lov nr. 144 af 4. april 1979 sket en ændring af radiolovens § 25 om radio- og fjernsynsforholdene i Grønland, som en overgangsordning i forbindelse med gennemførelsen af en hjemmestyreordning efter vedtagelsen af lov nr. 583 om radio- og fjernsynsvirksomhed i Grønland. (Se F. T. 1978-79, sp. 5727, 7028, 8245 og 8603 samt tillæg A. sp. 2843, B. sp. 409 og C. sp. 293).

Forslaget af 1977 til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed er ikke genfremsat, og en mere omfattende revision af loven må afvente drøftelserne i den af statsministeren i 1980 nedsatte Mediekommision. Udsættelsen af radiolovrevisionen har betydet, at kulturministeren har været afskåret fra at iværksætte en ny forsøgsperiode med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. Gennemførelsen af en ny forsøgsperiode var foreslået i rapporten »Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed«, afgivet i juni 1977 af et af kulturministeren nedsat udvalg, bestående af repræsentanter for Danmarks Radio, generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, kulturministeriet, Amsrådforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Dansk Journalistforbund, Danske Dagblades Fællesrepræsentation og Massekommunikationsudvalget under Forskningsrådene.

I rapporten konkluderede udvalget, at de forsøg med kabelradio og -fjernsyn, som var iværksat i

henhold til 1973-loven, ikke gav et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag til en analyse af tekniske, økonomiske, juridiske, organisatoriske og programmæssige spørgsmål. Trods en betydelig interesse for kabelforsøg omkring lovens vedtagelse i 1973, blev der faktisk kun gennemført et beskedent antal forsøg, uden at det var udvalget muligt at pege på en enkelt konkret årsag til, at aktiviteten blev så ringe. Der var dog ingen tvivl om, at økonomiske vanskeligheder havde spillet en fremtrædende rolle.

I tiden efter den første forsøgsperiodes udløb i 1977 har der vist sig en voksende interesse, bl.a. fra en række kommuner, for at kunne tage en forsøgsvirksomhed op med lokalradio og -fjernsyn. På baggrund heraf og i overensstemmelse med udvalgets indstilling foreslår ministeriet, at der ved en tilføjelse til den gældende radiolovs §§ 1 og 2 åbnes mulighed for at gennemføre en ny 3-årig forsøgsperiode med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed. På linje med udvalget finder ministeriet, at der – ud over forsøg ved hjælp af kabelanlæg – i enkelte lokale områder bør være adgang til at gennemføre trådløse forsøg, således at man kan opnå et bredere erfaringsgrundlag til belysning af, om der senere bør lovgives om adgangen til at tillade permanent lokal programvirksomhed uden for Danmarks Radio.

Hvis materialet skal få tilstrækkelig værdi, finder ministeriet det påkrævet, at en ny forsøgsperiode forberedes grundigere og med en større indsats af medarbejdere og materiel, end tilfældet var under den første forsøgsrække. Det er ministeriets opfattelse, at lokal radio- og fjernsynsvirksomhed principielt bør hvile på lokal finansiering, men de påtænkte mere omfattende forsøg kan ikke ventes virkeliggjort uden offentlig støtte, og der bør derfor i en ny forsøgsperiode være mulighed for at yde mere effektive tilskud til formålet end under de tidligere forsøg.

I de foreløbige retningslinier for forsøgsvirksomheden, som det ministerielle udvalg offentliggjorde i november 1973, hed det bl.a.: »Det område, der dækkes af forsøget, skal kunne betegnes

F.t.l. vedr. radio- og fjernsynsvirksomhed

som et »lokalt område«. Projekter, der tager sigte på en enkelt ejendom eller karré eller rækkehusbebyggelse, vil i almindelighed ikke blive godkendt.

Selv om denne undergrænse for forsøgenes størrelse ikke er angivet videre præcist, finder ministeriet dog, at den også kan være vejledende for fremtidige forsøg. Med hensyn til spørgsmålet om en overgrænse for forsøgene, må disse efter ministeriets opfattelse ikke blive så omfattende, at der er tale om en »regional« virksomhed, der dækker et amt eller mere. Samtidig vil det dog være klart, at forsøg med radioanlæg vil kunne dække større områder end de hidtidige forsøg med kabelanlæg, hvis de frekvensmæssige muligheder ellers er til stede. Under en ny forsøgsrække bør man imidlertid efter ministeriets skøn søge at fastholde, at betegnelsen »lokalt område« får et selvstændigt indhold, således at en lokal programvirksomhed kan begrundes i et interessefællesskab i området og ikke kun fremtræde som en dublering af Danmarks Radios landsdækkende eller regionale programmer.

Ved tilrettelæggelsen af nye forsøg, både ved hjælp af kabelanlæg og ved trådløs radiospredning, vil ministeriet lægge vægt på, at der kan ske en blandet teknisk og programpolitisk vurdering. I overensstemmelse med praksis under de tidligere kabelforsøg foreslås det, at ministeriet for offentlige arbejder får lejlighed til at udtale sig om den tekniske side af forsøgene og radiatorådet om programsiden. Som anført i udvalgets rapport bør nye forsøg være forskellige med hensyn ikke alene til den anvendte teknik, men også med hensyn til dækningsområdets størrelse og befolkningsunderlag, geografisk placering og med hensyn til organisationsform og programsammensætning, for at man dermed kan opnå den bedst mulige belysning af forskellige programpolitiske muligheder.

Tilladelser til forsøgsmæssig drift af lokale radio- og fjernsynsstationer vil som anført blive givet af kulturministeriet efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder og radiatorådet. De frekvensmæssige forhold hører som for alle radiotjenester under generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet.

For lokale radiostationer vil det være muligt at anvise frekvenser i det nuværende FM-bånd (87,5–100 MHz) eller inden for de nye muligheder, som i efteråret 1979 blev aftalt ved en konference i Den Internationale Telekommunikationsunion (WARC-79). Ibrugtagning af det aftalte nye bånd (100–108 MHz) nødvendiggør særlig aftale med nabolandene og vil i givet fald blive tilrettelagt, så man ikke derved foregriber en fuldstændig og ord-

net frekvensplan ved de forestående planlægningskonferencer inden for ITU i 1982 og 1983.

Lokale TV-stationer påregnes placeret i UHF-båndet, som generelt ikke er taget i brug til TV-sendestationer her i landet. Den internationale frekvensplan er baseret på et fåtal store stationer, som vil kunne give 2 landsdækkende programmer. Placeringen af lokale TV-stationer i dette bånd forudsætter derfor ændring af eller tilføjelser til frekvensplanen ved en forudgående koordination med nabolandene.

For modtagning af de lokale radiosendere vil der normalt ikke være behov for udgiftskrævende foranstaltninger, og de sendertekniske udgifter er ret beskedne. Ved lokalt radiospredt fjernsyn kræves der derimod en særlig modtageantenne, hvortil udgiften vil være af størrelsesordenen 500–1500 kr. ved enkeltinstallationer. Ved fællesantenneanlæg kræves der ligeledes en ekstra antenne samt udstyr til indkobling af den lokale TV-kanal i fordelingsnettet. De sendertekniske udgifter ved TV vil være en del større end ved FM-radiofoni.

Under radioloven af 1973 har udviklingen været præget af en betydelig udbygning med fællesantenneanlæg, navnlig i større byområder. Der findes i radiolovens § 3, stk. 3, en hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler om benyttelsen af disse anlæg, som ifølge samme bestemmelse stk. 2 alene må bruges til samtidig og uændret fordeling af radiofoniernes programmer. Reglen i § 3, stk. 3, tager alene sigte på anlæg med relativt få tilsluttede modtagere, og der er således en mulighed for at åbne adgang for en selvstændig programvirksomhed over små anlæg. Der har ikke hidtil været behov for at udstede sådanne regler, men i forbindelse med iværksættelsen af en ny forsøgsrække kan det være hensigtsmæssigt at fastslå, at en lokal programvirksomhed over mindre fællesantenneanlæg kan tages op uden særlig tilladelse fra ministeriet. Ved samme lejlighed ønsker ministeriet at åbne mulighed for at imødekomme et betydeligt antal henvendelser om tilladelse til over fællesantenneanlæg at udsende lokale begivenheder som sportsarrangementer, byfester, kulturuger og lignende, som på grund af den korte varighed, eventuelt kun som en enkelt udsendelse, ikke kan karakteriseres som forsøgsvirksomhed.

I den betænkning, der lå til grund for lov nr. 413 af 18. december 1968 om fællesantenneanlæg m.v., betænkning nr. 459 i 1967, blev det understreget, at det kunne være hensigtsmæssigt og på længere sigt af betydelig samfundsmæssig interesse, at større anlæg blev etableret ved post- og telegrafvæsenets eller vedkommende telefonsel-

skabs foranstaltning, jfr. betænkningen side 7 og 26. Dette var der principielt intet til hinder for i loven om fællesantenneanlæg, idet loven blot fastslog, at der skulle indhentes tilladelse til oprettelse af sådanne anlæg hos ministeren for offentlige arbejder, uden udtrykkelig angivelse af, hvem der kunne opnå tilladelse.

Ved revisionen i folketingsåret 1972-73 af radiospredningsloven blev bestemmelserne om fællesantenneanlæg overført til den foreslåede nye lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. Til lovforslagets § 5 var der føjet en bestemmelse om, at generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet kunne oprette og drive fællesantenneanlæg eller dele deraf. Denne tilføjelse udgik under folketingets behandling af radiolovforslaget, formodentlig fordi bestemmelsen blev sammenkædet med spørgsmålet om post- og telegrafvæsenets medvirken ved oprettelse og drift af radiostationer for kommuner og amtskommuner. Forslaget om sådanne radiostationer udgik og blev erstattet af en hjemmel i lovens § 26 til forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed ved hjælp af kabelanlæg.

Bortfaldet af den udtrykkelige bestemmelse om post- og telegrafvæsenets adgang til at oprette og drive fællesantenneanlæg har betydet, at ministeren for offentlige arbejder har anset sig for ude af stand til at give et telefonselskab tilladelse til at oprette og drive fællesantenneanlæg, uanset at den gældende radiolov ikke efter sin ordlyd er til hinder derfor. Med nærværende forslag tilsigter man at skabe et klart grundlag for, at telefonselskaber-

ne og post og telegrafvæsenet skal kunne etablere fællesantenneanlæg. Det er ikke hensigten med forslaget at give teleadministrationerne nogen eneret eller fortrinsret til etablering af sådanne anlæg, og heller ikke at pålægge dem nogen forsyningspligt i forhold til abonnenterne.

Baggrunden for forslaget er især fremkomsten af de nye, såkaldte lyslederkabler, som gør det teknisk muligt at integrere fordelingsanlæg for TV i teleadministrationernes anlæg for øvrige teletjenester. Forslaget åbner mulighed for teleadministrationerne for at gennemføre forsøg med udnyttelsen af lyslederkabernes tekniske kapacitet, som på længere sigt forventes at muliggøre meget betydelige besparelser. Indførelse af lysledere i telefonettet må dog påregnes at strække sig over en meget lang årrække.

Adgangen for ejere af ejendomme, brugersamenslutninger og kommuner til selv at oprette og drive fællesantenneanlæg vil blive opretholdt uændret, og teleadministrationernes virksomhed på fællesantenneområdet vil således skulle foregå i fri konkurrence med andre. Endvidere vil vilkårene for godkendelse af fællesantenneanlæg være de samme for teleadministrationerne som for andre.

Der må som hidtil og indtil videre påregnes en afgrænsning af fællesantenneanlæggenes geografiske udstrækning bl. a. for at sikre, at der ikke ved en videregående transport af udenlandske programmer sker en krænkelse af ophavsrettigheder, og afgrænsningen fastsættes derfor efter samråd med kulturministeriet.

Bilag 1*Lovforslagets økonomiske konsekvenser.*

Den statslige støtte til en forsøgsmæssig spredning af lyd- og billedprogrammer i enkelte lokale områder i en 3-årig periode vil maksimalt andrage 3 mill. kr. Den statslige støtte forudsætter en støtte af tilsvarende størrelse fra kommunal side.